

Na temelj članka 112, stavka 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04 i 174/04.), sukladno obavezama Instituta za turizam preuzetim potpisivanjem Europske povelje za istraživače (European Charter for Researchers) i Kodeksa o zapošljavanju istraživača (The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers), a na temelju prijedloga Znanstvenog vijeća Instituta od 05.04.2012. godine, Upravno vijeće Instituta za turizam na 2. sjednici održanoj 17.05.2012. usvaja

ETIČKI KODEKS INSTITUTA ZA TURIZAM

Ovaj dokument zasnovan je na smjernicama Etičkog kodeksa Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju RH kojim se uređuju pitanja:

- Etičke odgovornosti pojedinaca u profesionalnom, tj. znanstvenom i javnom djelovanju po načelima dobre akademske prakse pri čemu se definiraju odgovornosti pojedinca i ustanove u provedbi znanstvenog i stručnoga rada,
- Etičke odgovornosti ustanove,
- Načina i subjekata prosuđivanja o eventualnim povredama načela ovog Kodeksa, odnosno razrješavanja profesionalnih i međuljudskih konflikata do kojih može doći uslijed odstupanja od tih načela.

TEMELJNA NAČELA

1.

Institut za turizam (u daljem tekstu Institut) u svojem će djelovanju, uz pridržavanja načela akademske izvrsnosti, promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti:

- poštenje,
- savjesnost,
- vjerodostojnost,
- odgovornost,
- kolegijalnost,
- otvorenost,
- međusobno poštovanje.

Namjena Etičkog kodeksa je utvrđivanje očekivanog standarda profesionalnih i ljudskih odnosa. Primjena Kodeksa pretpostavlja dobru namjeru i poštenu prosudbu.

Osim istraživača, stručnih suradnika i ostalih zaposlenika Instituta, očekuje se da se načela ovog Kodeksa pridržavaju i vanjski suradnici Instituta, sudionici na znanstvenim i drugim projektima ustanove te naručitelji i/ili korisnici usluga Instituta, fizičke i pravne osobe.

ODNOS PREMA MATIČNOJ USTANOVI I JAVNOSTI

2.

Zaposlenici Instituta dužni su se u svome radu, međusobnom ophođenju te u zasnivanju i ispunjavanju svih ugovornih, znanstvenih, stručnih i drugih obveza prema matičnoj ustanovi ponašati odgovorno, pošteno, savjesno, otvoreno i vjerodostojno.

3.

Svaki zaposlenik dužan je poznavati odredbe zakonskih propisa navedenih u zaglavlju ovog dokumenta, u Statutu i drugim normativnim aktima Instituta.

4.

U svim javnim istupima od zaposlenika Instituta očekuje se da ne narušavaju ugled ustanove te da ne dovode javnost u zabludu predstavljanjem vlastitih stajališta kao službenih stajališta Instituta ili znanstvene zajednice.

ODNOS PREMA KOLEGAMA I SURADNICIMA

5.

Zaposlenici Instituta dužni su poštovati i štiti osobni i profesionalni integritet svojih kolega i suradnika i odnositi se prema njima s poštovanjem, bez predrasuda i diskriminacije zasnovanih na rasnoj ili etničkoj pripadnosti, političkim ili vjerskim uvjerenjima, akademskom statusu, dobi ili spolu.

6.

Zaposlenici Instituta dužni su se suzdržati od uznemiravanja kolega i suradnika i neprimjernog ponašanja koje može stvoriti neprijateljsko radno okruženje.

ODNOS PREMA ZNANSTVENOM I STUČNOM RADU

7.

Zaposlenici Instituta provode znanstveni i stručni rad u skladu s najvišim etičkim standardima i međunarodno prihvaćenim standardima odgovorne provedbe tog rada.

8.

U znanstvenom i stručnom radu od znanstvenika se zahtjeva savjesnost, pridržavanje načela znanstvene čestitosti, poštivanje autorstva, izbjegavanje znanstvenog nepoštenja i prijevare u znanosti, skrb o zaštiti integriteta osobe te izbjegavanje sukoba interesa.

9.

Znanstvena čestitost zasniva se na sljedećim pretpostavkama:

- Pretpostavlja se da su svi sudionici znanstvene, odnosno stručne djelatnosti Instituta kompetentni u području svoga rada,
- Podrazumijeva se da u postupcima predlaganja, provođenja, revizije ili objave istraživanja prikazani znanstveni rezultati i interpretacije dosljedno odgovaraju provedenim postupcima te da ni u najmanjoj mjeri ne sadrže izmišljene, krivotvorene ili plagirane podatke, ideje, postupke ili navode,
- Rezultati istraživanja trebaju biti prezentirani u skladu s najstrožim standardima znanstvene etike. Potrebno je poduzeti sve mjere da se pritom detaljno navedu svi izvori koje su prikupile, interpretirale i objavile druge osobe, skupine ili ustanove te da se prethodno utvrdi njihova točnost i istinitost,
- Podrazumijeva se da je svaka obrada i prezentacija podataka proizašla iz znanstvenih istraživanja savjesna i elaborirana u skladu sa znanstvenom metodologijom,
- Temeljna istraživačka dokumentacija Instituta treba se pohranjivati, čuvati, obrađivati, koristiti i prenositi tako da se spriječi njezin gubitak, uništenje, pristup nepozvanima, razotkrivanje povjerljivih i tajnih podataka ili moguća zloupotreba. Nakon objavljivanja rezultata istraživanja svi izvorni podaci, odnosno primarna dokumentacija moraju biti stavljene na raspolaganje znanstvenoj javnosti.

Poštivanje autorstva podrazumijeva da svi autori i koautori objavljenih znanstvenih djela zadovoljavaju sljedeće kriterije:

- (A) djelatno sudjelovanje u razvoju ideje, izradi koncepcije, metodologije i plana istraživanja,
- (B) djelatno sudjelovanje u prikupljanju, obradi i interpretaciji podataka,
- (C) djelatno sudjelovanje u pisanju i oblikovanju ili kritičkoj reviziji teksta znanstvenog djela.

Svaki autor treba zadovoljiti barem jedan od uvjeta iz navedenih kategorije (A), (B) ili (C) te moći braniti intelektualni sadržaj objavljenih djela.

Svako sudjelovanje u istraživanju osoba koje nisu potpisane kao autori, odnosno koautori, tj. koje nisu obuhvaćene navedenom definicijom (npr, rad na izradi dokumentacije) potrebno je u objavljenim znanstvenim djelima zabilježiti na odgovarajući način.

Upravna, tj. ustrojno nadređena funkcija unutar ustanove, financijska ili druga potpora nisu same po sebi kvalifikacije za privajanje autorstva.

IZBJEGAVANJE ZNANSTVENOG NEPOŠTENJA I PREVARE U ZNANOSTI

Znanstveno nepoštenje u predlaganju, provođenju, recenziranju prijedloga ili objavljivanju rezultata istraživanja, radnje su u suprotnosti s načelima odgovorne provedbe istraživanja.

Kao znanstveno nepoštenje i prevara definiraju se sljedeći nedopušteni postupci:

1. izmišljanje – podataka ili rezultata i njihovo bilježenje ili objavljivanje,
2. krivotvorenje – zloupotreba materijala i dokumentacije nastale tijekom istraživanja te mijenjanje i naknadna manipulacija izvornim podacima ili njihovo neutemeljeno prešućivanje, odnosno ispuštanje iz analize,
3. plagiranje – prepisivanje ili preuzimanje ideja, misli, riječi, rezultata drugih autora i prikazivanje istih kao vlastitih,
4. onemogućivanje rada drugih znanstvenika, znanstvenih skupina ili namjerno prekrivanje, otuđivanje, oštećivanje ili uništavanje materijala, opreme ili podataka u vlasništvu ustanove,
5. suvišno tj. dvostruko ili višestruko publiciranje istovjetnog izvora znanstvenog rezultata (osim kada je to službeno drugačije regulirano, uz jasnu naznaku i odobrenje primarnog publikacijskog tijela),
6. istodobno slanje rukopisa znanstvenih radova na recenziju ili objavljivanje u više časopisa,
7. zloupotreba autorstva:
 - a. poklonjeno autorstvo, nezasluženo autorstvo
 - b. podmetanje autorstva, dopisivanje osobe bez njezina znanja i pristanka
 - c. isključivanje osobe koja ispunjava uvjete za autorstvo s popisa autora
8. namjerno krivo navođenje izvora ili literature,
9. iskrivljeno i neistinito obavještanje o stanju vlastitih radova (primjerice u "tisku" ili "prihvaćen za objavljivanje" ako to nije istina).

12.

Podrazumijeva se da će istraživač poštivati integritet lika ili djela osobe čija su djela, kao predmet istraživanja, izvor podataka ili na bilo koji drugi način, uključena u istraživanje, bilo da je riječ o autorima znanstvenih ili drugih tekstova.

13.

Sukob interesa je situacija u kojoj privatni interes zaposlenika utječe ili može utjecati na djelotvornost ili kvalitetu njegovog rada unutar ustanove. Zaposlenici Instituta ne smiju koristiti svoj položaj za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima rodbinski ili interesno povezana.

ODGOVORNOST USTANOVE

14.

Ustanova je dužna promicati standarde izvrsnosti, zakonitosti i istinitosti znanstvenoistraživačkog rada

15.

Ustanova je dužna svakom istraživaču omogućiti pravo na pristup relevantnim informacijama, poštujući posebne propise.

16.

Ustanova ima etičku odgovornost provjeriti pridržavaju li se svi uključeni pravila propisanih Etičkim kodeksom.

17.

Ustanova skrbi o poštivanju načela Etičkog kodeksa biranjem Etičkog povjerenstva (dalje Povjerenstvo).

ETIČKO POVJERENSTVO

18.

Povjerenstvo imenuje Znanstveno vijeće Instituta iz redova djelatnika Instituta. Povjerenstvo se sastoji od 5 članova, 3 znanstvenika, 1 stručnog suradnika i 1 znanstvenog novaka na rok od 4 (četiri godine).

Članovi Povjerenstva između sebe biraju predsjednika.

19.

Povjerenstvo je dužno ocijeniti i osuditi svako postupanje protivno načelima ovog dokumenta i iznaći način razrješavanja profesionalnih i međuljudskih konflikata, te svoja mišljenja i stajališta donijeti u obliku preporuka i prijedloga većinom glasova.

ZAVRŠNE ODREDBE

20.

Potpisivanjem ugovora o radu zaposlenik prihvaća ovaj Etički kodeks i obvezu djelovanja i ponašanja u skladu s njime.

21.

Izmjene i dopune Etičkog kodeksa provode se po istom postupku kao i pri njegovu donošenju.

22.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Instituta.

Predsjednica Upravnog vijeća Instituta

Dr. sc. Saša Poljanec-Borić

Ovaj Etički kodeks, objavljen na ploči Instituta za turizam, stupio je na snagu dana, 29.05.2012.

Dr. sc. Sanda Čorak
Ravnateljica